

Het amendement Mohandis c.s. heeft terecht geleid tot het handhaven van een diploma-eis voor archivariissen in de Archiefwet 20XX. Het erkent dat de archiefwet "hoge eisen aan de kennis en kunde van archivariissen" stelt om de genoemde taken te kunnen uitvoeren. Het is een positieve ontwikkeling dat in artikel 6.3 vierde lid van de Archiefwet 20XX een diploma-eis is opgenomen: "De rijksarchivaris of een archivaris beschikt over een diploma en wordt aangewezen in elk geval op grond van zijn professionele kwaliteiten, in het bijzonder zijn deskundigheid op het gebied van de wetgeving en de praktijk inzake archivistiek, alsmede zijn vermogen de taken te vervullen die voortvloeien uit het bepaalde bij of krachtens deze wet." Vervolgens stelt dit artikel in het vijfde lid dat bij of krachtens AmvB nadere regels kunnen worden gesteld over diploma's als bedoeld in het vierde lid.

Het Besluit diploma's archivariissen is bedoeld als uitwerking hiervan, maar doet onvoldoende recht aan de vereiste kwaliteiten, deskundigheid en gevraagde vermogen in artikel 6.3, vierde lid in de nieuwe Archiefwet.

In Artikel 2 Diploma's archivariissen worden in het eerste lid in ieder geval de diploma's Archivistiek A en B genoemd die worden verkregen door het met goed gevolg een door de Minister aangewezen opleidingen af te ronden. Hier heeft de Minister zicht op de opleidingen die voldoende aandacht besteden aan de kwaliteiten, kennis en kunde die in de Archiefwet 20XX worden gevraagd. Deze diploma's kunnen dan ook terecht als grondslag voor benoeming gelden, mits de gewenste breedte in kennis wordt onderwezen en er voldoende ervaring opgedaan kan worden om ook het vermogen de taken te vervullen opgebouwd wordt.

In het tweede lid van artikel 2 van het AmvB wordt het eerste lid afgebroken, doordat er allerlei opleidingen worden genoemd, die raken aan het taakveld van de archivaris, maar niet opleiden tot een deskundige op het gebied van de wetgeving of de praktijk inzake archivistiek. Ook is bij deze opleidingen niet het vermogen de taken te vervullen die voortvloeien uit het bepaalde bij of krachtens de Archiefwet verkregen.

Zoals het hier is geformuleerd, ondermijnt het de doelstelling van het amendement, het geeft te veel ruimte aan overheidsorganen en dat ten koste van de uniformiteit en kwaliteit. Iemand die met een van deze opleidingen archivaris wil worden, zal bijscholing nodig hebben en werkervaring bij een archiefdienst moeten opdoen. Bijscholing kan door een opleiding archivistiek voor zij-instroom op te richten. Mogelijk zijn er andere trajecten denkbaar, mits deze gekoppeld is aan een afsluitende toets, waarin ten minste het begrip en het kunnen toepassen van de benodigde kennis, het kunnen analyseren en evalueren van archivistische en/of juridische uitdagingen en het kunnen creëren van adviezen getoetst moeten zijn/worden.

In een aantal reacties in deze consultatie wordt de mogelijkheid geopperd om als zij-instromer een opleiding Archivistiek te volgen, terwijl men al benoemd is tot archivaris. Zo een traject voor zij-instroom juigen wij toe, maar voor medewerkers van een archiefdienst, niet voor een al aangewezen archivaris. Als een aangewezen archivaris pas na aanwijzing een opleiding gaat volgen, mist hij de benodigde ervaring om de taken van een archivaris naar behoren te kunnen vervullen. Dit kan een oplossing zijn voor een tekort aan archivariissen in de eerste twee jaar na het van kracht worden van de nieuwe wet, maar laat dit een overgangsperiode zijn.

Wij zijn een voorstander van een beroepsregister of certificering van archivariissen, waarbij de archivaris periodiek moet aantonen voldoende actuele kennis te hebben verworven om te kunnen blijven functioneren op het vereiste niveau. Hierbij valt te denken aan ontwikkelingen in het vakgebied, ontwikkelingen in wet- en regelgeving die de openbare overheidsinformatie raken. In dit kader zou het Centre for Certified Legal and Tech Expertise (CCLTE) als voorbeeld kunnen dienen. Deze organisatie is opgericht om professioneel onderwijs op het snijvlak van recht en technologie te ondersteunen en heeft duidelijke eisen gesteld aan permanente educatie.